

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

KOBİ'LERİN KREDİ OKURYAZARLIĞI

Gizem ERİM ÖZÇELİK

Konya Ticaret Odası

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

KONYA
Ağustos, 2023
www.kto.org.tr

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
2. KOBİ TANIMI	1
3. KOBİ'LERİN ÜLKEMİZ EKONOMİSİ İÇİN ÖNEMİ VE SORUNLARI	2
4. KOBİ'LERİN KREDİ OKURYAZARLIĞI	5
5. SONUÇ	7
6. KAYNAK	11

1. GİRİŞ

Finansal okuryazarlık kavramı 2008 küresel ekonomi krizi ile hayatımıza giren bir kavram olmuştur. 2008 krizinden en çok etkilenenler; finansal planlar yapmakta geciken, üretimde düşüşler yaşayan ve borçlarını ödeyemeyen işletmeler olmuştur. İşte bu gibi durumların sorgulanmaya başlanması finansal okuryazarlık kavramını daha çok ön plana çıkarmıştır.

Finansal okuryazarlık KOBİ'lerin sahip oldukları bilgiyi en etkili şekilde kullanmalarını sağlayarak, doğru bir şekilde hazırlanmış işletme planı ve finansal plan ile borç yönetimini profesyonelleştiren bir sistem kurmalarına olanak sağlamaktadır. Böylece finansal okuryazarlık becerisine sahip olan KOBİ'ler faaliyette bulunduğu alanlarda rakiplerine karşı üstünlük sağlayacak ve uzun vadede başarılı olacaktır.

Raporda KOBİ'lere yönelik genel istatistiklerin üzerinde durularak, öncesinde finansal okuryazarlık ardından daha özel nitelikteki kredi okuryazarlığına değinilerek okuyucuya aktarım sağlanmıştır.

2. KOBİ TANIMI

25 Mayıs 2023 tarihli ve 32201 sayılı Resmî Gazete'de Küçük ve Orta Büyüklükte İşletmeler Yönetmeliği'nin "KOBİ'lerin Sınıflandırılması" başlıklı 5. maddesinde **yıllık net satış hasılatı ve mali bilanço** tutarında değişikliğe gidilmiştir. KOBİ olmak için gerekli kriterlerden biri olan net satış hasılatı veya bilanço limiti, 250 milyon TL'den 500 milyon TL'ye çıkartılmıştır. Buna göre 250 kişiden az çalışan istihdam eden, yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 500 milyon lirayı aşmayan işletmeler KOBİ olarak tanımlanmaktadır.

10 kişiden az çalışanı olan mikro işletmelerin yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosu 5 milyon TL'den 10 milyon TL'ye çıkartılmıştır. Yine 50 kişiden az personeli olan küçük işletmeler için limit, 50 milyon TL'den 100 milyon TL'ye yükseltilmiştir. Düzenleme ile 250'den az çalışanı olan orta büyüklükteki işletmeler için üst limit 250 milyon TL iken 2 katına yani 500 milyon TL'ye çıkartılmıştır.

Yıllık net satış hasılatı veya mali bilanço tutarı	<ul style="list-style-type: none">Mikro İşletmelerde: 10 milyon TL'yi (önceki düzenlemede 5 milyon TL idi) aşmayan işletmelerKüçük İşletmelerde: 100 milyon TL'yi (önceki düzenlemede 50 milyon TL idi) aşmayan işletmelerOrta İşletmelerde: 500 milyon TL'yi (önceki düzenlemede 250 milyon TL idi) aşmayan işletmeler KOBİ olarak nitelendirilmiştir.
---	--

KOBİ'ler kısıtlı olanaklar ile piyasalara mal ve hizmet üretmektedir. Bu yüzden ekonomideki sorunlardan en fazla etkilenen işletmelerdir. Diğer yandan bu kriz dönemlerini kendi lehine döndürmeyi başardıklarında özellikle ekonomik büyüme dönemlerinde en büyük değişimi yine KOBİ'ler oluşturmaktadır. Çünkü büyük işletmelere göre daha fazla katma değer yaratmaktadır.

3. KOBİ'LERİN ÜLKEMİZ EKONOMİSİ İÇİN ÖNEMİ VE SORUNLARI

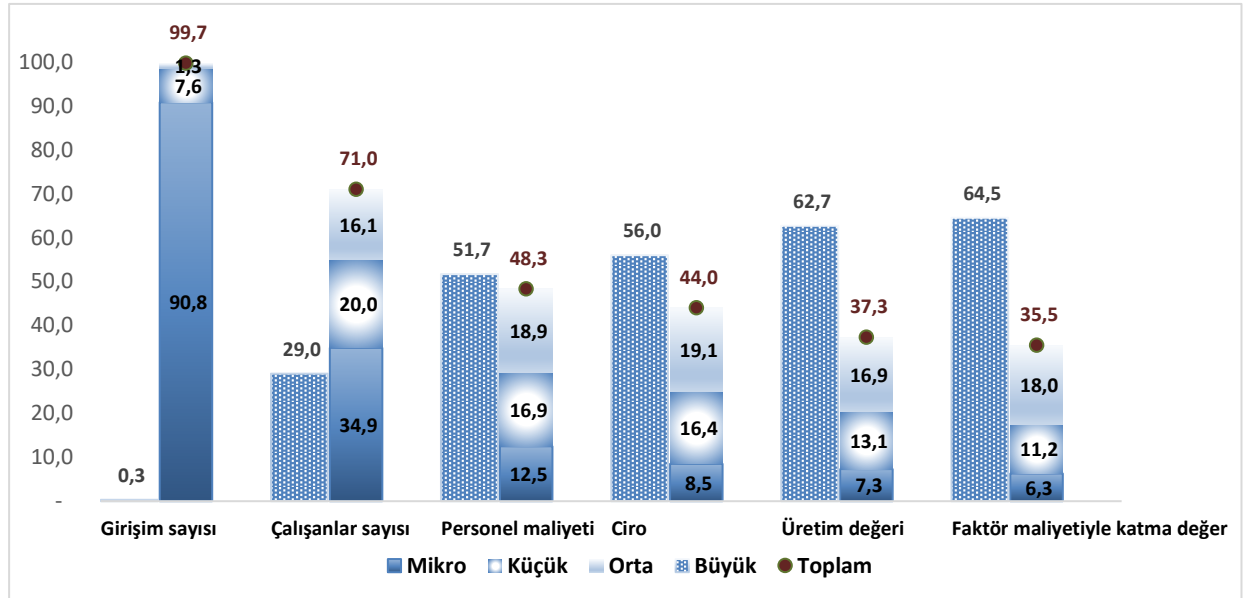
Ülkemizde Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler, işletme sayısının %98'ini, istihdamın ise %71'ini oluşturmaktadır. Çalışma yöntemlerinde yapılarından kaynaklanan esneklik ile KOBİ'ler değişen piyasa koşullarına, teknolojik gelişmelere kolaylıkla uyum sağlamaktadır. Yeniliklere açık yönetim tarzları, KOBİ'lerin hızlı karar alma ve aldığı kararları yine aynı hızda uygulama avantajını onlara vermektedir.

KOBİ'ler gerçekleştirdikleri üretimin daha butik olması sayesinde ürün farklılaştırması sağlamakta ve büyük işletmelere ara malı temin ederek tedarik zincirini tamamlamaktadır. Bu açıdan KOBİ'lere büyümediği için küçük kalmış işletmeler olarak bakmak doğru değildir. Aksine KOBİ'ler; ekonomik kalkınmanın itici bir gücü, ülkelerin gelişme stratejilerinin önemli bir parçasıdır. Çünkü faaliyet gösterdikleri bölgelerde istihdam ve gelir artışı sağlayan KOBİ'ler büyükşehirlere olan göçü önlemekte, girişimci potansiyeli ortaya çıkararak kalifiye eleman ihtiyacına önemli katkılar sağlamaktadır.

TÜİK, KOBİ'lerde girişim sayısı, çalışan sayısı, ciro, teknoloji kullanımı gibi verileri içeren Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri Araştırmasını yayınlamaktadır. Son olarak 2021 yılı istatistiklerinin yayınlandığı grafik Grafik 1'de görüldüğü gibidir. Buna göre KOBİ'ler 2021 yılında;

- Toplam girişim sayısının **%99,7'sini**,
- İstihdamın **%71'ini**
- Personel maliyetinin **%48,3'ünü**,
- Cironun **%44'ünü**,
- Üretim değerinin **%37,3'ünü**,
- Faktör maliyetiyle katma değer **%35,5'ini** oluşturmaktadır.

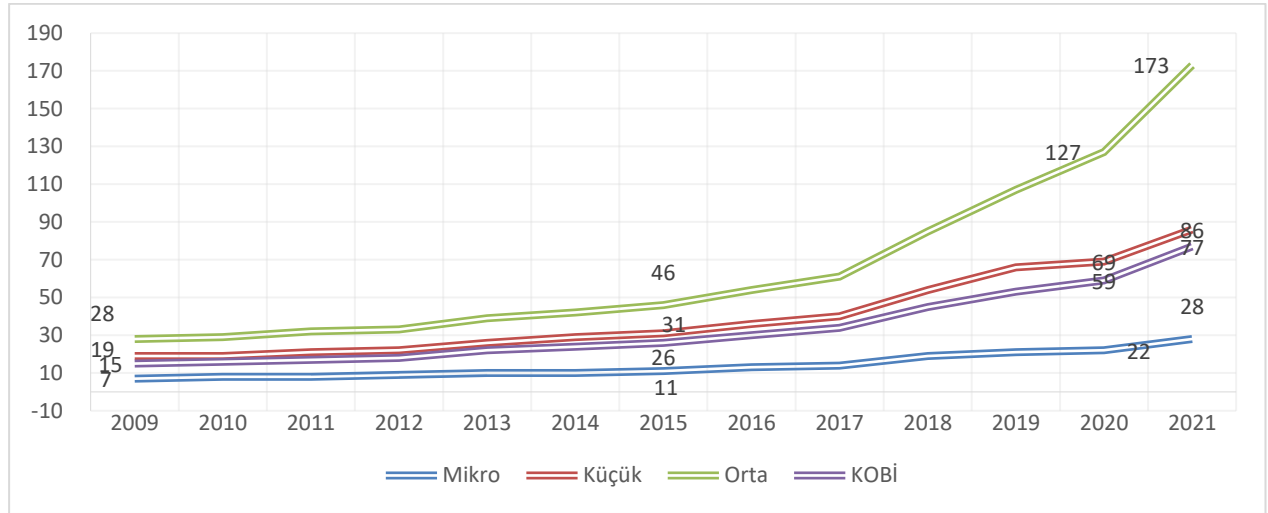
Grafik 1. Büyüklük Gruplarına Göre Temel Göstergelerin Oransal Dağılımı (%), 2021

Kaynak: TÜİK

KOBİ girişimleri için 2009 yılında çalışan başına ortalama katma değer 15 bin TL iken, 2021 yılında bu değer 86 bin TL olmuştur. KOBİ grupları içerisinde 2009 ve 2021 yılları için en yüksek çalışan başına katma değer sırasıyla 28 bin TL ve 173 bin TL ile orta ölçekli girişimlerde gerçekleşirken, aynı yıllar için bu değerler küçük ölçekli girişimler için sırasıyla 19 bin TL ve 86 bin TL, mikro ölçekli girişimler için ise 7 bin TL ve 28 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

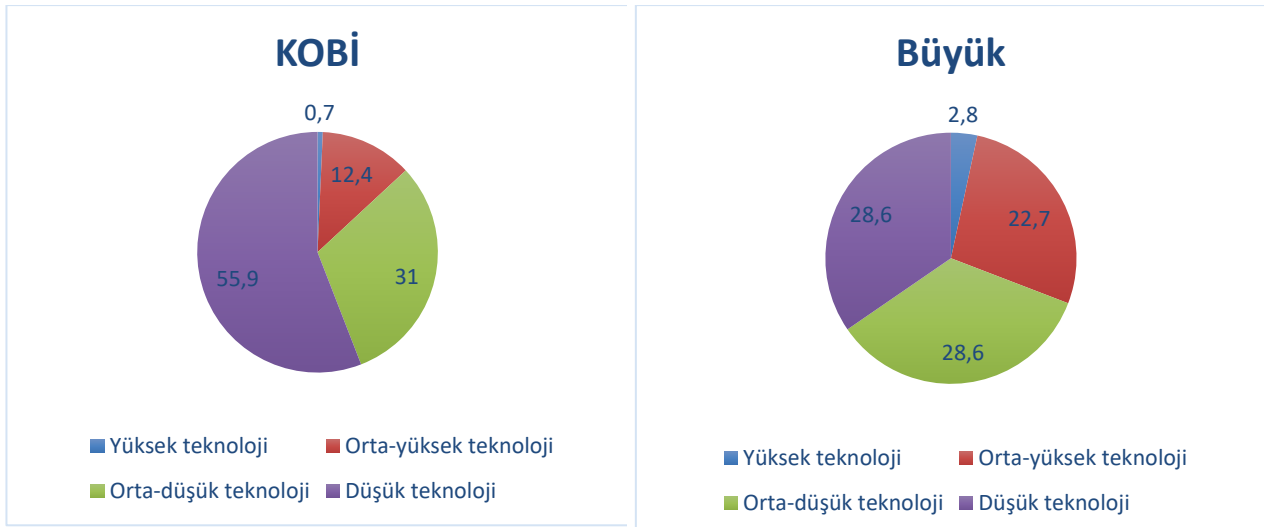
Grafik 2. Ekonomik Faaliyet ve Büyüklük Grubuna Göre Çalışan Başına Katma Değer (Bin TL), 2009-2021

Kaynak: TÜİK

İmalat sanayindeki KOBİ'ler teknoloji düzeylerine göre sınıflandırıldığında, %55,9'u düşük teknoloji sınıfında üretim yaparken, büyük ölçekli girişimlerde bu oran %45,9'dur. KOBİ büyüklük gruplarına göre incelendiğinde; mikro ölçekli girişimlerin %57'si düşük teknoloji sınıfında üretim yaparken, %31,2'si orta-düşük teknoloji, %11,2'si orta-yüksek teknoloji ve %0,6'sı yüksek teknoloji sınıfında üretim yapmaktadır. Buna karşılık küçük girişimlerde bu oran sırasıyla %51,3, %30,4, %17,2 ve %1 iken orta ölçekli girişimlerde %50,4, %29,1, %19 ve %1,4 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 3. İmalat Sanayinde KOBİ ve Büyük Ölçekli Girişimlerin Teknoloji Düzeyine Göre Oranları (%), 2021

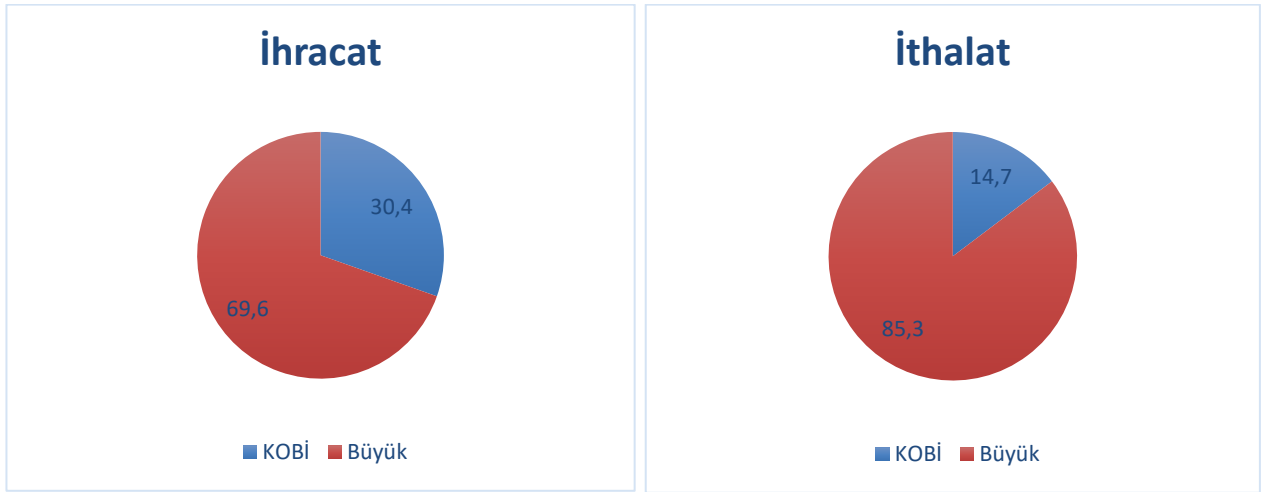

Kaynak: TÜİK

2021 yılında toplam ihracatın %30,4'ü, ithalatın ise %14,7'si KOBİ'ler tarafından gerçekleştirilmiştir. 2021 yılı toplam ihracatta; mikro ölçekli girişimlerin payı %2,5 iken, küçük ölçekli girişimlerin payı %10,7, orta ölçekli girişimlerin payı ise %17,2 olmuştur. Büyük ölçekli girişimlerin payı ise %69,6 olarak gerçekleşmiştir. KOBİ'lerin ihracatının %61,3'ü ticaret sektöründe gerçekleşirken, %33,2'si ise sanayi sektöründe gerçekleşmiştir.

2021 yılı toplam ithalatında; mikro ölçekli girişimlerin payı %0,8, küçük ölçekli girişimlerin payı %4,4, orta ölçekli girişimlerin payı ise %9,5 olmuştur. Büyük ölçekli girişimlerin payı ise %69,6 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca KOBİ'lerin ihracatının %61,3'ü ticaret sektöründe gerçekleşirken, %33,2'si ise sanayi sektöründe gerçekleştirilmiştir.

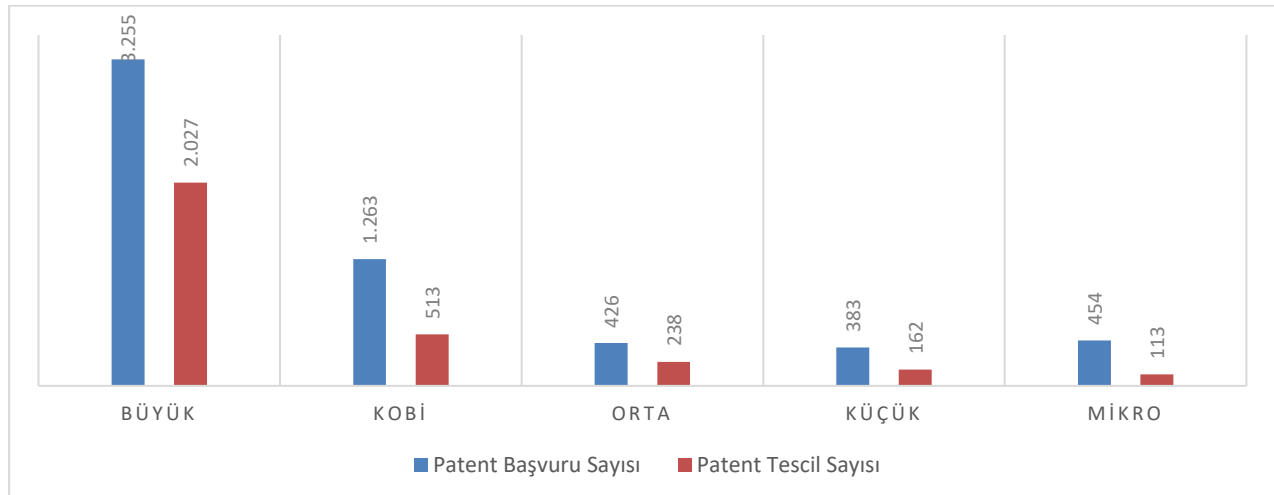
Grafik 4. İhracat ve İthalatın KOBİ ve Büyük Ölçekli Girişimlere Göre Oransal Dağılımı (%), 2021

Kaynak: TÜİK

2021 yılında KOBİ'lerin toplam patent başvuru sayısı 1.263 olurken, aynı yıl 513 patent tescil edilmiştir. KOBİ ölçeklerinde ise 454 patent başvurusu ile mikro ölçekli girişimler ve 238 patent tescili ile orta ölçekli girişimler ilk sırada yer almıştır.

Grafik 5. Büyüklük Gruplarına Göre Patent Başvuru ve Tescil Sayılarının Dağılımı, 2021

Kaynak: TÜİK

Yukarıda KOBİ istatistiklerinden de göreceğimiz üzere gerek ulusal gerekse uluslararası pazarda etkin bir rekabet ortamının oluşturulmasında büyük bir öneme sahip olan KOBİ'ler, yapılarından kaynaklı sorunlar yaşamaktadır. KOBİ'lerin yaşadıkları sorunların başında finans ile ilgili konular gelmektedir. Bu durumun temel nedeni bir işletmenin faaliyette bulunabilmesi için gerekli olan en önemli faktörün finansman olmasıdır. Finansman konusunda yaşanan sıkıntılar beraberinde hammadde temini, üretim, pazarlama ve eğitim gibi konularda yaşanacak sıkıntıların temelinde yer almaktadır.

Büyük işletmeler güçlü sermaye yapılarıyla Ar-Ge çalışmalarına yatırım yapacak güce sahipken, küçük işletmelerin kaynak sıkıntısı bu alanda bir açığın oluşmasına sebep olmaktadır. Diğer yandan büyük işletmelerin hantal yapıları ve talep değişikliklerine ivedilikle cevap veremeyişleri bu konuda KOBİ'lere verilmesi gereken finansman desteğinin temel sebebini oluşturmaktadır. Çünkü büyük işletmelerle karşılaştırıldığında KOBİ'ler esnek yapıları, müşterileriyle yakın ilişki içerisinde olmaları, talep değişikliklerine kolayca cevap verebilmeleri gibi yapılarından kaynaklanan avantajları bünyesinde barındırmaktadır.

Gelişmiş teknolojilere ulaşma noktasında yaşanan sıkıntılar KOBİ'leri eski teknolojiyle yoğun emek harcamak zorunda bırakmaktadır. Kalitesiz üretim satış ve rekabet gücünü dolayısıyla rekabet kapasitesini olumsuz yönde etkilemektedir.

4. KOBİ'LERİN KREDİ OKURYAZARLIĞI

Finansal okuryazarlık kavramı 2012 yılında ülkemizde kurulan Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneği (FODER)'in tanımına göre; bireylerin gelirlerini birikim ve yatırımlarını akıllıca değerlendirip, bütçelerini doğru yönetebilme yetkinliğine sahip olabilmesidir.

Finansal okuryazarlık, finansal sistemin sağlıklı bir şekilde işleyebilmesi için önemlidir. Bunun sebebi finansal piyasaların serbestleşmesi ile artan rekabet ortamıdır. Hizmetlerin çeşitlenmesiyle daha karmaşık hale gelen finansal sistem, bireylerin yeni ürün ve hizmetlerin getirdiği risk ve fırsatlar karşısında karar verme sorumluluğuyla baş başa kalmalarına neden olmuştur. İşte tam da bu noktada bireylerin doğru finansal kararlar alması ve bu kararları yönetebilmesi için finansal okuryazar olması gerekmektedir. Akılcı şekilde alınmayan her karar bireylerin finansal refahını olumsuz yönde etkilemekte, diğer yandan finansal sistemin işleyişini de bozmaktadır.

Finansal okuryazarlık bireylerin yanında işletmeler için de bir hayli önem arz eden bir konudur. İşletme sahiplerinin, yöneticilerin ve çalışanların finansal okuryazar olması finansal anlamda yaşanabilecek olumsuz olaylara karşı ihtiyatlı davranmalarını ve kriz anlarını en iyi şekilde yönetebilmelerini sağlayacaktır. İşletmelerin nakit akışında yaşanan sıkıntıların çözümü noktasında finansal okuryazarlığın KOBİ'lere sağladığı en büyük fayda para ve nakit akışının doğru bir şekilde yönetilebilmesidir.

Finansal okuryazarlık bilincinin yerleşmediği ve genellikle aile işletmeleri olarak kurulan KOBİ'ler işletme giderleri ve aile harcamalarının hesabını aynı kaynaktan karşılamaktadır. Bu durum gelir ve gider konusunda dengesizliklere, hatta işletmelerin iflasına neden olmaktadır.

KOBİ'ler bankaların sağlamış olduğu kredi hizmetinden sıkça faydalanan oluşumlardır. Bu açıdan bakıldığında KOBİ sahibi ya da yöneticilerin bankaların sağladığı kredi hizmetini kullanmadan önce finansal

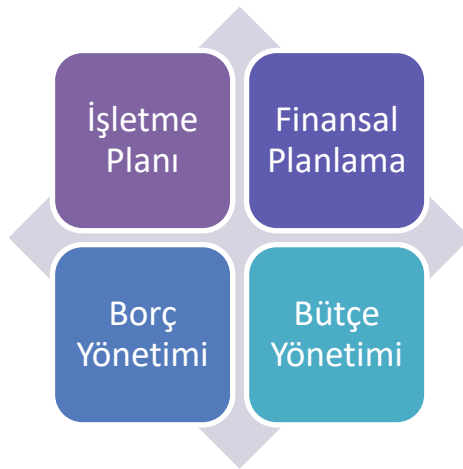
ürün ve hizmetleri doğru okuyacak, işletme çıkarları doğrultusunda yüksek işlem maliyetlerinden kaçınacak, borç yönetimini tesis edebilecek bir finansal okuryazar olması gerekmektedir. Finansal okuryazarlığın daha özelleştirilmiş tabiriyle kredi okuryazarlığı; işletmenin varlıklarını çeşitlendirme ve aşırı borçluluktan kaçınma gibi riskleri azaltan stratejilerle KOBİ sahiplerini zorlu durumlara hazırlamaktadır. Ayrıca KOBİ'lere iş planlaması oluşturma, tasarruf planı, stratejik yatırım kararları alma gibi birçok konuda bilgi ve beceri edinme fırsatı vermektedir.

Kredi okuryazarlık seviyesi iyi olan bir KOBİ'de;

- Finansal hizmetlerin iyileşmesi,
- Tasarruf payının artması,
- Risk yönetiminin en iyi şekilde planlanmasını,
- Ekonomik alandaki oynaklık azalacağından finans sektöründe gelişim sağlayacaktır.

Bilginin etkin ve etkili bir şekilde kullanılmaması KOBİ faaliyetlerinin başarısızlığına ve ekstra maliyetlere sebep olacaktır. Finansal okuryazarlık ve daha özelinde kredi okuryazarlığı ile harcamalar, maliyetler ve nakit yönetimi en doğru şekilde kararlar alınmasını sağlayacaktır. Genel anlamda finansal okuryazarlığın KOBİ'lere katkısı; işletme planı, finansal planlama, borç yönetimi ve bütçe yönetimi gibi konularda olacaktır.

Şekil 1. Finansal Okuryazarlığın KOBİ'lere Katkısı

Şekil 1'de yer alan konulara baktığımızda;

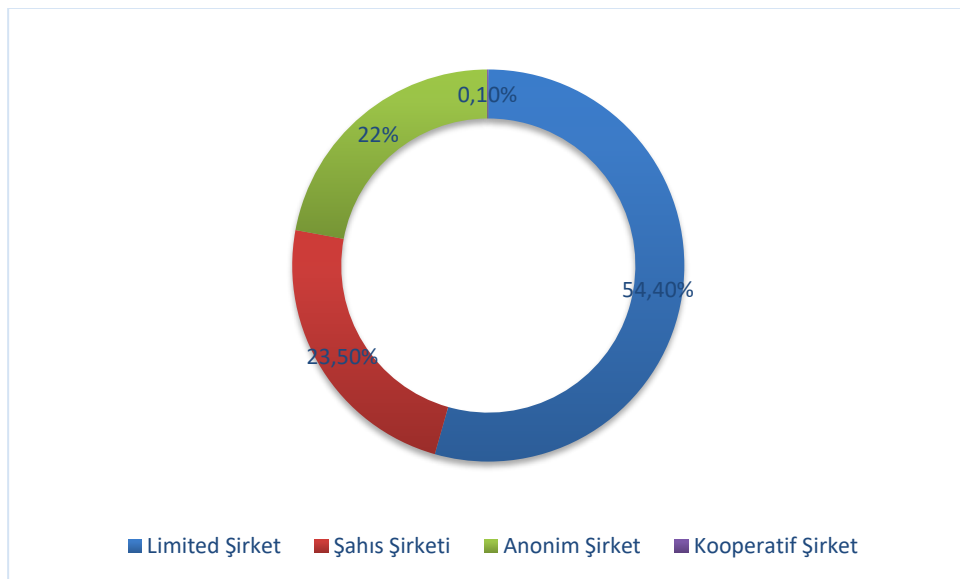
- İşletme planı, ulaşılmak istenen hedefe odaklanılmasını sağlamaktadır. Sağlıklı ve doğru bir iş planı oluşturmak KOBİ'lere kendi alanında rakiplerine karşı başarılı olmasını, finansal destek alacağı kuruluşlara güven vermesini ve destek almasını sağlayacaktır.
- Finansal planlama, KOBİ'lere hem işletme içerisindeki kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasını hem de gelecekte yaşanabilecek durumlar karşısında doğru finansal kararlar almasını sağlayacaktır. Bu sebeple eylem planları doğru şekilde hazırlanmalıdır.
- Borç yönetimi, işletmelerin üzerinde durması gereken bir diğer önemli konudur. Her türden işletmenin gereğinden fazla borçlanması karlılığı olumsuz etkileyecektir. Aynı zamanda işletmenin bankalar ve tedarikçileri ile ilişkilerine zarar verecektir.

- Bütçe yönetimi, KOBİ'lere sayısal karşılaştırma imkânı sağlayan güçlü bir kontrol mekanizmasıdır. Bütçeyi doğru ve etkin bir şekilde yapabilmek için düzenli ve eksiksiz veri kontrolü şarttır. Etkin bütçe yönetimi ile şirket, finansal açıdan olgunlaşmış koşullarda faaliyet göstererek maksimum faydayı elde edecektir.

TÜRKONFED'in hazırlamış olduğu KOBİ'lerin Dijital ve Finansal Karnesi başlıklı araştırmada KOBİ'lere ilişkin finansal çözüm tercihleri, finansal yönetim, yatırım ve finansal yönetim, yatırım ve finansal olgunluk seviyelerine ilişki sonuçlar paylaşılmıştır. Buna göre elde edilen bazı istatistikler şu şekildedir:

- Finansal çözüm tercihleri incelendiğinde KOBİ'lerin ödeme alma (%81,3) ve yapma (%79,5) yolları arasında en çok geleneksel yöntemleri tercih ettiği gözlemlenmiştir. Ödeme alma yollarında fiziki POS ilk, ödeme yapma yollarında ticari kart ikinci sırada yer almaktadır.
- Sanal POS, tahsilat/ödeme alma yöntemi olarak firmaların %32'si tarafından kullanılmaktadır.
- Yatırım, ödeme planı oluşturulması ve sigorta, şirketler arasında en fazla önem verilen finansal konular olarak tespit edilmiştir. Şirketlerin finansal konulardaki bilgi seviyesi incelendiğinde sigorta ve yatırım konularında bilgi sahipliğinin öne çıktığı görülmektedir.
- Her 100 KOBİ'den 61'i finansal olgunluk derecesinde orta, 20'si üst, 19'u alt derece olarak değerlendirilmektedir. Sanayi sektöründe ise üst düzey olgunluğa sahip olanların oranı alt düzey olgunluğa sahip olanlardan daha fazladır.
- Firmalar çözüm alternatifi olarak; kamu sektöründe destek planlarının oluşturulmasını, teşviklerin artırılmasını ve devlet destekli kredi verilmesini talep etmektedir. KOBİ'lerin finans kuruluşlarından beklentisi ise uygun koşullu kredidir.
- Araştırmaya katılan firmaların ortaklık türlerine bakıldığında; limited şirketlerin %54,4'lük oran ile en yüksek paya sahip olduğu görülmektedir.

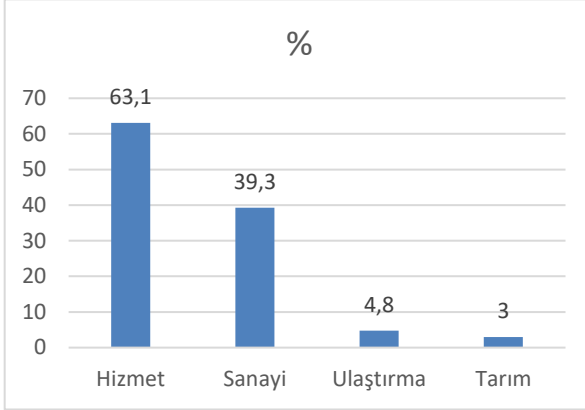
Grafik 6. Firmanın Ortaklık Türü

Kaynak: TURKONFED

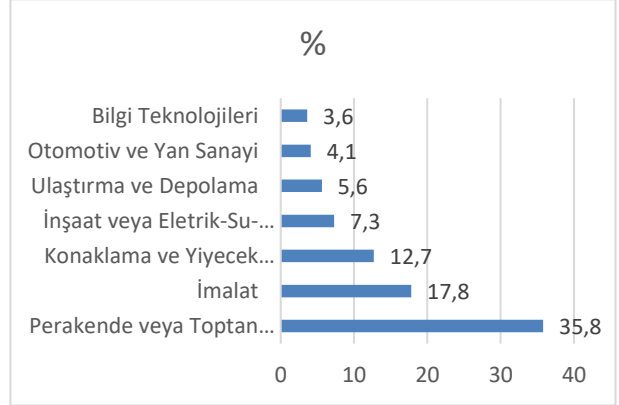
- Firmaların faaliyet gösterdiği sektörler incelendiğinde hizmet ve sanayinin ağırlıkta olduğu gözlenirken, 7 farklı alt sektör de öne çıkmıştır.

Grafik 7. Firmaların Faaliyet Gösterdiği Ana Sektör

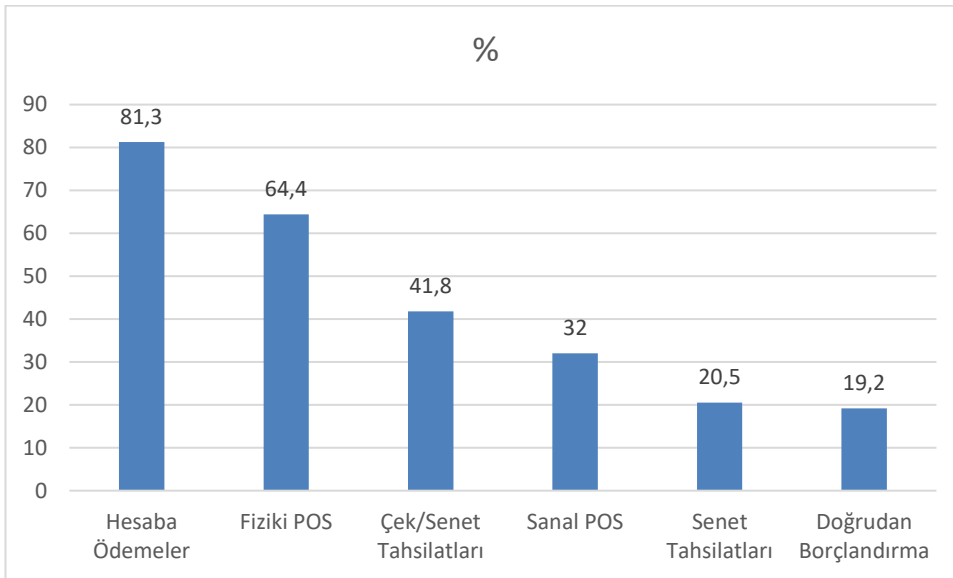
Kaynak: TURKONFED

Grafik 8. Firmaların Faaliyet Gösterdiği Alt Sektör

- Firmaların tahsilat/ödeme yapma için kullandığı yöntemler hesaba ödemeler, ticari kart, bireysel kredi kartı, çek/senet tahsilatları ve doğrudan borçlanma şeklinde sıralanmaktadır.

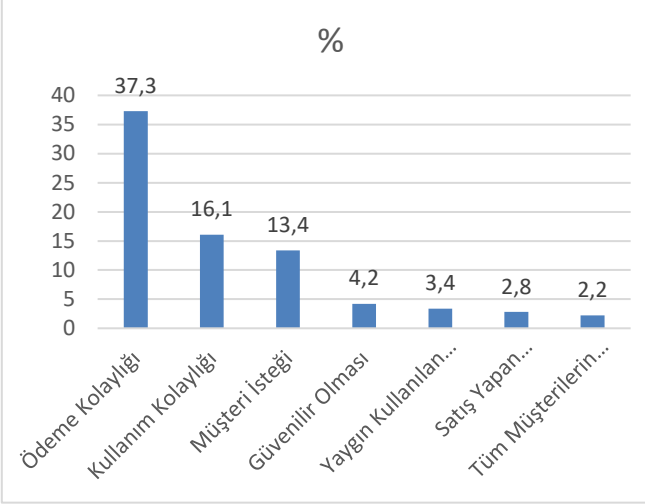
Grafik 9. 2020 Senesinde Tahsilat/ Ödeme Alma Yolları

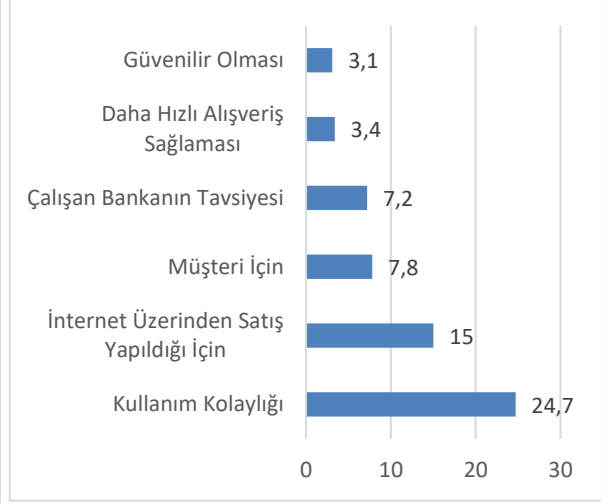
Kaynak: TURKONFED

- Firmaların fiziki POS ve sanal POS'u tercih etmelerinin arkasında; ödeme kolaylığı, kullanım kolaylığı ve müşteri isteği gibi sebepler vardır. Firmaların sanal POS tercihler nedenlerine bakıldığında ise kullanım kolaylığı öne çıkmaktadır.

Grafik 10. Firmaların Fiziki POS'u Tercih Etme Nedenleri (%)

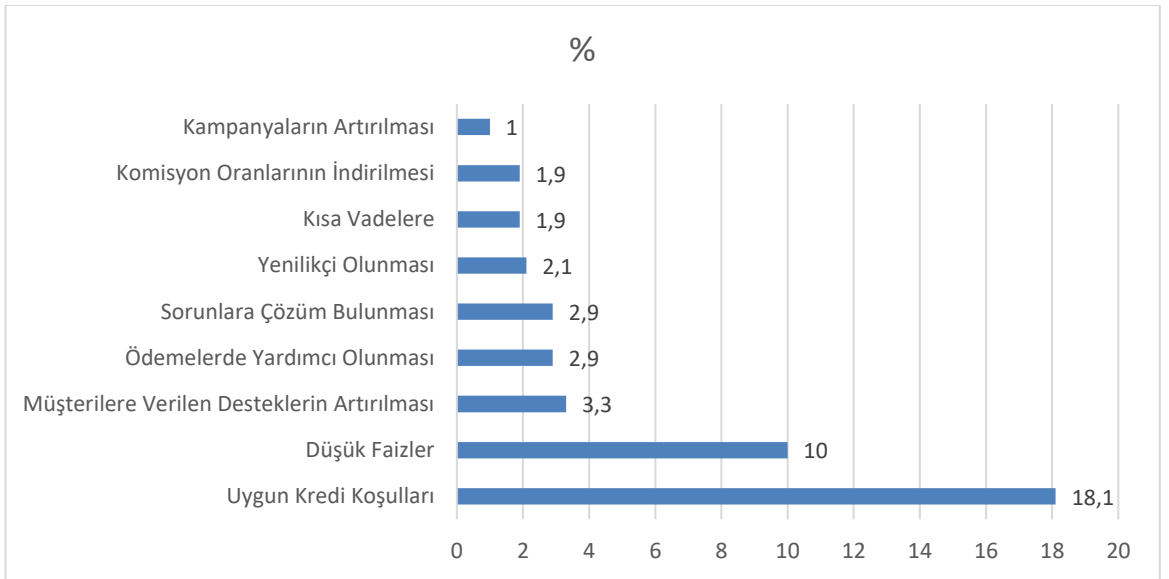
Grafik 11. Firmaların Sanal POS'u Tercih Etme Nedenleri (%)

Kaynak: TURKONFED

- Firmalar finansal çözüm alternatiflerinin geliştirilmesine yönelik bankalardan çeşitli beklentileri olduğu görülmüştür.

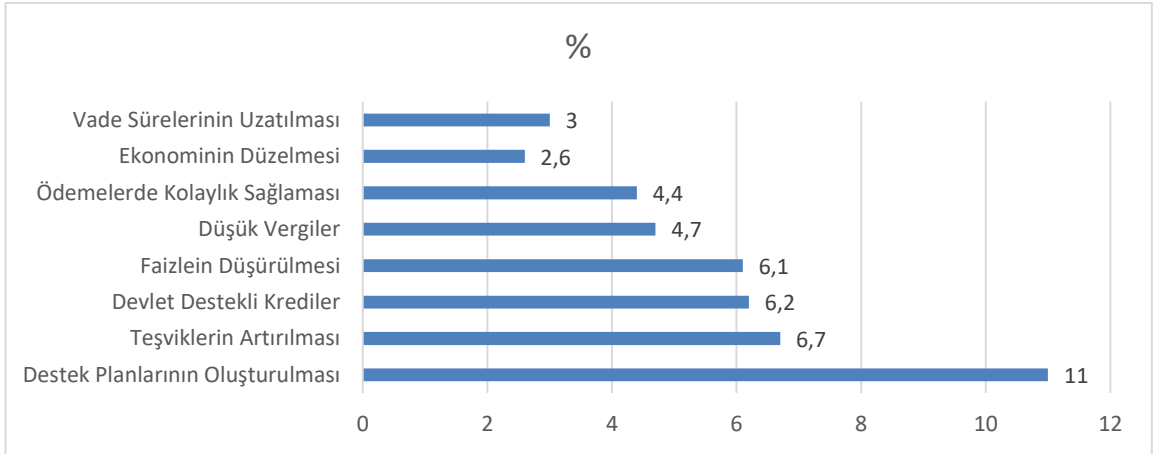
Grafik 12. Finansal Çözüm Alternatiflerinin Geliştirilmesi İçin Bankalardan Beklentiler

Kaynak: TURKONFED

- Firmaların finansal çözüm alternatiflerinin geliştirilmesine yönelik, kamu kuruluşlarından beklentilerinin odağını destek ve teşvikler oluşturmaktadır.

Grafik 13. Finansal Çözüm Alternatiflerinin Geliştirilmesi İçin Kamudan Beklentiler

Kaynak: TURKONFED

5. SONUÇ

Ülkemizde her geçen gün önemi artmasına rağmen finansal okuryazarlık seviyesi halen çok düşüktür. Teknolojik gelişmeler ve sürekli değişen, gelişen koşullar karşısında bireyler parayı yönetmek için bu koşullara uyum sağlamak zorundadır. Gerek ülkemizde gerekse tüm dünyada finansal okuryazarlık, bireyler ve KOBİ'ler için finansal ürün, sistem ve hizmetlerinin farklılığı-çeşitliliği ile baş etmesi gereken bir konu haline gelmiştir.

Bireyler için finansal okuryazarlık, KOBİ'ler için kredi okuryazarlığı becerisine sahip olmak finansal konularda meydana gelmesi mümkün olayların önceden belirlenmesi, bunlara yönelik çözüm üretilmesi noktasında önem arz eden bir konudur. Finansal işlemler ile ilgili çeşitliliğin artması, finansal ürün ve hizmetlerin alternatiflerinin farklılaşması bireylerin ve KOBİ'lerin ihtiyaç duydukları borçlanma, kredi kullanımı gibi konularda daha çok bilinçlenmesinin gerekliliğinin kanıtı niteliğindedir. Çünkü finansal piyasalardaki bu gelişme ve düzenlemeler, finansal faydanın yanında bazı riskleri de bünyesinde barındırmaktadır. Oluşabilecek zararı en aza indirebilmek için sahip olunacak bilgi ve beceriyle doğru orantılıdır.

TURKONFED'in "KOBİ'lerin Dijital ve Finansal Karnesi- Finansal Okuryazarlık ve Olgunluk Göstergeleri" raporunda KOBİ'lere ilişkin finansal çözüm tercihleri, finansal yönetim, yatırım ve finansal olgunluk seviyelerine ilişkin sonuçlar paylaşılmıştır. Şirketlerin finansal konulara verdiği önem seviyesi ile bilgi seviyesi arasında ortak nokta nakit yönetimi ve sürekliliğini sağlama noktasında ortaya çıkmaktadır. Finansal olgunluk düzeyi konusu ise sektörden sektöre farklılık göstermektedir. Sanayi sektöründe üst düzey olgunluğa sahip olanların oranı alt düzey olgunluğa sahip olanlardan daha fazladır. Hizmet sektöründe finansal olgunluk seviyesi sanayi sektöründen daha çok gelişime açıktır.

6. KAYNAKÇA

- <https://www.kosgeb.gov.tr/site>
- <https://www.halkbankkobi.com.tr/tr/uzmanina-danisin/makaleler/girisimcilik/kobilerin-sorunlari.html>
- <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Kucuk-ve-Orta-Buyuklukteki-Girisim-Istatistikleri-2021-45685>
- https://webdosya.kosgeb.gov.tr/Content/Upload/Dosya/Mevzuat/2022/T%C3%BCrkiye_KOB%C4%B0lerine_%C4%B0li%C5%9Fkin_Baz%C4%B1_%C4%B0statistiki_G%C3%B6stergeler_Eyl%C3%BCl_2022.pdf
- <https://fo-der.org/wp-content/uploads/2017/02/KOB%C4%B0-1-1.pdf>
- <https://acikerisim.uludag.edu.tr/bitstream/11452/21851/1/Asl%C4%B1han%20%C3%9CNG%C3%96R.pdf>
- <https://turkonfed.org/Files/ContentFile/kobilerindijitalfinansalkarnesi2-8268.pdf>